

Espai de reflexió de la visió de la FPA i les EMPA

Document de treball per a la sessió 1 - Les EMPA que
volem: punt de partida

Elaborat per Carme Martínez-Roca

26 gener de 2024

Índex

1 Introducció	3
2 Les EMPA que volem	4
3 Referències.....	9

1 Introducció

Durant 2024, la Xarxa d'Escoles Municipals de Persones Adultes (XEMPA) de la Diputació de Barcelona impulsa un nou espai de reflexió amb l'**objectiu de compartir, debatre i co-construir un relat comú sobre la visió de la formació de persones adultes en el marc de les EMPA.**

Aquest espai de reflexió es concreta inicialment en quatre sessions presencials, a realitzar entre gener i juliol de 2024. En la primera trobada s'establirà conjuntament quin és el punt de partida per a la reflexió i es prioritzaran els elements de la visió conjunta en la que es vol aprofundir, i en les tres següents, es farà aquest aprofundiment.

Per tal de facilitar l'inici de la reflexió, **en aquestes pàgines es presenta una síntesi anomenada “Les EMPA que volem”**, elaborada en forma de taula a partir de documents de referència internacionals, així com d'articles, diàlegs i dels resultats de diverses trobades de la XEMPA.

Durant la primera sessió es farà una breu presentació d'aquesta síntesi. **Haver-la llegit prèviament possibilitarà agilitzar i augmentar les aportacions de tots i totes les participants per tal d'acordar si s'han recollit els elements principals de la visió de les EMPA que volem i, si s'escau, introduir-hi modificacions.** És per això que es fa arribar abans de la sessió i es prega que, en la mesura del possible, es llegeixi abans d'anar-hi. Així, i en general per a totes les sessions que es desenvoluparan, **la contribució que cada participant faci en elles serà la clau de l'èxit i de que els resultats finals que se n'obtinguin siguin profitosos per a tothom.** Us animem, doncs, a que contribuïu tant a aquesta primera trobada com en les següents que s'organitzaran.

Tot seguit trobeu la taula de síntesi esmentada en el paràgraf anterior i, a continuació, les referències en la que s'ha fonamentat.

2 Les EMPA que volem

La taula de síntesi que es presenta en aquest apartat ha estat elaborada a partir de l'anàlisi de documents de referència internacionals, així com d'articles, diàlegs i dels resultats, entre altres, de la trobada realitzada el 7 de juliol de 2023 en el marc de la XEMPA "La formació de persones adultes: on som i cap a on anem?" Específicament, el procés seguit per elaborar-la va començar amb la lectura del document-resum d'aquesta trobada i amb la sistematització de les aportacions que s'hi van fer en les categories que apareixen a la taula. A continuació es va desenvolupar la tasca de completar-les i ampliar-les a través de les altres lectures, començant per les d'articles locals i continuant per les internacionals.

Les EMPA que volem

	Resultats
<i>Valors</i>	<ul style="list-style-type: none"> Inclusió, equitat, transformació, compromís, respecte, cohesió, convivència, ecologisme
<i>Denominació</i>	<ul style="list-style-type: none"> A considerar la possibilitat de canviar la denominació per reduir estereotips o prejudicis que hi estiguin associats.
<i>Objectius</i>	<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupament integral dels i de les participants per afrontar els reptes socials i mediambientals actuals. Transformació social de la comunitat de referència. Emancipació individual i arrelament en la comunitat de referència. Igualtat de gènere Ser i contribuir al bé comú, tant social com mediambiental
<i>Perfils</i>	<ul style="list-style-type: none"> Intergeneracionals i interculturals Des dels 16 a majors de 60, que incloguin públics 'tradicionals' i nous, 'vulnerats' i 'normalitzats'.

Organització i estructura

- Blindatge de l'autonomia, lideratge públic
- Model organitzatiu transversal i flexible que:
 - No segmenti per edats o d'altres categories.
 - Promogui l'aprenentatge entre iguals
 - Fomenti la cultura democràtica i doni poder de decisió a l'alumnat sobre l'organització i oferta formativa
 - Faciliti el voluntariat
 - Possibiliti la flexibilitat horària i curricular
- Priorització de criteris pedagògics i tècnics per sobre dels esdeveniments de canvis de cicles electorals
- Disseny i desplegament dels documents de centre útil, col·laborativa, transparent.
- Diferenciació amb altra tipologia de centres on hi participen perfils similars, com les Escoles de noves/segones oportunitats
- Coordinació de l'oferta de formació de persones adultes en el territori
- Espais propis, apropiats, equipats, polivalents

Oferta formativa

- Oferta formativa que:
 - Doni resposta a les necessitats socials, mediambientals, del mercat laboral, personals; que sigui integral.
 - Possibiliti contribuir a la consecució dels ODS.
 - Possibiliti el desenvolupament competencial dels i de les participants: bàsiques, instrumentals, específiques, transversals (aprendre a aprendre, competències digitals, competències verdes), relacionades amb dimensions personals, acadèmiques, professionals i per a la ciutadania.
 - Possibiliti la creació de nous coneixements i nous futurs possibles.
 - Sigui modular, en càpsules/píndoles i optimitzada (part d'un mòdul per a un col·lectiu pot ser a l'hora una càpsula per a un altre).
 - Doni resposta als diferents ritmes d'aprenentatge dels i de les participants.
 - Estigui autoritzada, quan sigui necessari, pel Departament d'Educació
 - Convalidable, allà on sigui possible, per l'Agència de Qualificació Professional.
 - Inclouï formacions com PFI, Certificats de Professionalitat, o part d'ells.

Orientació

L'acció orientadora en el centre inclou:

- Acollida
- La identificació sistematitzada de les fortaleces dels i de les participants.
- Acompanyament per a l'acreditació de competències.
- Acompanyament integral i seguiment continu.
- Atenció a persones amb necessitats educatives específiques.
- Convivència
- Acció prèvia, simultània i posterior a l'estada a l'EMPA.
- Infusió en els mòduls.

Metodologia

- Característiques: personalització dels aprenentatges, aprenentatge entre iguals, desenvolupament competencial, funcional, útil, significatiu, amb perspectiva de gènere.
- Tipologies: aprenentatge entre iguals; aprenentatge autodirigit/autònom; aprenentatge-servei; aprenentatge a partir de projectes i situacions d'aprenentatge; treball cooperatiu i solidari.
- Estratègies per a la metacognició i l'avaluació entre iguals.
- Recursos i materials didàctics específics per a la població adulta.
- Formats diversos: presencial, híbrid, virtual.
- Espais diversos: aprenentatge dins i fora del centre

Professionals

- Millora de les condicions laborals i estabilització.
- Cura de la dimensió emocional i de salut mental.
- Delimitació de funcions.
- Formació en metodologia docent específica per a població adulta, en acció orientadora i en el desenvolupament de competències per a l'acompliment de les seves funcions.
- Diversificació: docents, orientador/a...
- Compromís, expertesa, vocació.

Avaluació

- Per a la millora de processos i de resultats
- Necessita l'establiment de circuits i protocols de recollida i publicació de dades quantitatives i qualitatives.
- Continuada, formalitzada, inclosa en les activitats del centre.
- Estratègica i amb diferents propòsits: per exemple, documentació d'històries d'èxit per a l'avaluació de resultats i per visibilitzar-los.

Visibilització

- Comunicació de resultats a l'estament polític per sensibilitzar i mostrar la contribució que es fa a la comunitat
- Comunicació de resultats i de l'oferta a la comunitat per posar en valor el centre i trencar estereotips/prejudicis. Elaboració d'un

<i>Col·laboració i acció col·lectiva</i>	<p>argumentari que rebati estereotips i formi part del pla de comunicació.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Construcció d'un discurs propi, dotar les EMPA de veu per a que d'altres col·lectius no parlin per elles.
	<ul style="list-style-type: none"> • Establiment de suport polític per a la consolidació del model de centre, per a l'adopció de mesures que possibilitin l'accés de persones adultes amb dificultats d'accés en els centres tot i poder-ho necessitar, per a l'optimització de recursos. • Col·laboració i coordinació amb serveis municipals, professionals de la salut, i entitats de l'entorn, tant empresarials com del tercer sector (ecosistema). Promoció de l'activitat associativa al voltant de les EMPA i de la Mentoria Social. • Col·laboració amb universitats. • Col·laboració amb organismes internacionals. • Diàleg amb CFA de la Generalitat de Catalunya pel suport mutu. • Acció col·lectiva dels CFA per afrontar reptes col·lectius i comuns. • Participació en accions Erasmus +
<i>Finançament</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Sostenible, suficient, divers.
<i>Recerca</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Intra i intercentres, com a mesura de millora, de visibilització, de transformació.

La síntesi feta està alineada amb la proposta que la **UNESCO** planteja en un dels documents analitzats: ***Reimaginem junts els nostres futurs: un nou contracte social per a l'educació*** i que es pot resumir en els següents punts (2022, p. 6-10):

- Organitzar la pedagogia al voltant dels principis de la cooperació i col·laboració.
- Posar èmfasi en un aprenentatge ecològic, intercultural, interdisciplinari, que contempli la persona des de totes les seves dimensions, que ajudi els i les participants a accedir al coneixement i a produir-lo, alhora que desenvolupen la seva capacitat de ser-ne crítics i d'aplicar-lo.
- Generar inclusió, equitat i benestar individual i col·lectiu.
- Promoure la transformació del món cap a uns futurs més justos, igualitaris i mediambientalment sostenibles.

A més, i tal i com es diu a l'article El paper de les EMPA en el territori: present i futur (Martínez-Roca, 2023, 1):

les EMPA, des de la seva creació, **han estat capdavanteres en posar la persona en el centre de l'aprenentatge** i s'han dedicat a facilitar el seu desenvolupament integral treballant tant totes les esferes/àmbits que influencien el desenvolupament de la trajectòria de vida com tots els factors que faciliten o dificulten aquest desenvolupament.

Això és el que s'ha volgut fer, i pel que moltes d'elles han treballat, tot i que no és el que sempre s'ha pogut fer, degut a situacions i circumstàncies també identificades i analitzades en el passat i que no són objectiu d'aquest document. Tot i així, és rellevant esmentar que alguna d'aquestes circumstàncies tenen a veure amb **legislació o normativa**, categoria que **no ha aparegut en la síntesi feta i que es suggereix valorar i afegir, sobretot en la situació actual, en la que s'està iniciant el procés per elaborar una Llei de Noves Oportunitats al Llarg de la Vida que podria suposar grans canvis pels centres de formació de persones adultes**, com per exemple que passessin a dependre de l'Agència de Formació i Qualificació Professional, pertanyent al Departament de Presidènciaⁱ.

ⁱ Vegis la notícia publicada el 17 de novembre de 2023: *El Govern posa la primera pedra a la política pública de Noves Oportunitats al Llarg de la Vida* a: <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/557382/govern-posa-primer-pedra-politica-publica-noves-oportunitats-al-vida>

3 Referències

Diputació de Barcelona (2021). *Trobada de la Xarxa d'Escoles Municipals de Persones Adultes. Presentació del Panel 2019 i noves línies de treball de la Xarxa EMPA*. DIBA (Relatoria).

Diputació de Barcelona (2023). *Trobada de la Xarxa d'Escoles Municipals de Persones Adultes. La formació de persones adultes. On estem i on anem?* DIBA (Relatoria).

Martínez Muñoz, M. (2023). *Panel d'educació de persones adultes a la demarcació de Barcelona 2020-2021*. DIBA

Martínez Muñoz, M. (2021). *10 elements guia per a la definició d'un model d'escola municipal de persones adultes a la província de Barcelona*". DIBA
(<https://www.diba.cat/documents/113226/347766056/xempa10elementsGuia.pdf/76e97cbb-4cc6-941d-8b1a-4b7f04004118?t=1632729184931>)

Martínez-Roca, C. (2023). *El paper de les EMPA en el territori: present i futur*. DIBA

OCDE (2021). *Orientació i Persones Adultes en un món del treball canviant*. OCDE
(<https://www.oecd.org/els/career-guidance-for-adults-in-a-changing-world-of-work-9a94bfad-en.htm>)

Rubio Clemente, A. (2023). *Les escoles de persones adultes, un pilar essencial per a la inclusió*. DIBA.

UNESCO (2022a). *Reimaginem els nostres futurs: un nou contracte social per a l'educació*. UNESCO
(https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379381_cat)

UNESCO (2022b). *Aprofitar el poder transformador de l'aprenentatge i l'educació de persones adultes*. UNESCO
(https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000382306_spa)

Vídeos:

Diàleg “La visió de la formació de les persones adultes i de les EMPA” Frederic Johnson i Gemma Argelaga. DIBA

(<https://www.youtube.com/watch?v=Gj4EnqDaH24&list=PLssRY1dwztd2HVZuw9pEKzqpiT5QaqeL9&index=3>)

Ponència: Estat de la qüestió dels centres i serveis de formació de persones adultes” i diàleg “Les EMPA: moment actual i horitzons de futur” entre la Carme Martínez i Roca, Aurèlia Rubio i Màrius Martínez. DIBA.

(<https://www.youtube.com/watch?v=hl6RR9phuWE>)

Presentació de document “10 elements guia per a la definició d’un model d’Escola Municipal de Persones Adultes” DIBA.

(<https://www.youtube.com/watch?v=gqevlFvrLQU>)